

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

ქ. თბილისი

2022 წლის 6 მაისი

დისციპლინური საქმე №107/20
მოსამართლე --- მიმართ
დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ

-- -- 2020 წლის 25 სექტემბრის №107 საჩივრის საფუძველზე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75⁵ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და 75⁶ მუხლის შესაბამისად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მოსამართლე --- მიმართ დაიწყო დისციპლინური სამართალწარმოება და წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმება.

დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 25 ნოემბრის №107/20 დასკვნა საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს განსახილველად წარედგინა 2022 წლის 6 მაისის სადისციპლინო სხდომაზე.

1. დისციპლინური დევნის დაწყების საფუძვლიანობის შემოწმება განხორციელდა საჩივარში მითითებულ შემდეგ ფაქტებზე:

საჩივრის ავტორი აღნიშნავს, რომ 2007 წლის გადაწყვეტილებით, -- -- და სხვა პირებს ჩამოერთვათ საკუთრებაში არსებული ქონება. გამომდინარე იქიდან, რომ გადაწყვეტილება მიღებული იყო კანონდარღვევით, მხარეებმა სასამართლოს მიმართეს განცხადებით ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო გადაწყვეტილების გაუქმების თაობაზე. განცხადების განხილვის მიზნით დაინიშნა სხდომა. საჩივრის ავტორი აღნიშნავს, რომ მოსამართლის ქმედებები მეტყველებს მის მიკერძოებულობაზე, ამასთან მოსამართლემ სხდომაზე წინასწარ გაამჟღავნა საქმის შედეგი. საჩივრის ავტორის განმარტებით, ადგილი აქვს სამართლიანი სასამართლოს უფლების დარღვევას -- -- მიმართ, მისი პოლიტიკური მოსაზრების გამო.

2. დისციპლინური საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების შედეგად დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

-- -- 2007 წლის 31 იანვრის გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა საქართველოს გენერალური პროკურატურის სარჩელი და დაუსაბუთებლად იქნა ცნობილი -- -- საკუთრებაში არსებული რამდენიმე ქონება.

2018 წლის 30 ივლისს, -- -- და სხვა განმცხადებლებმა მიმართეს -- -- რაიონულ სასამართლოს, ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო გადაწყვეტილების გაუქმების მოთხოვნით.

2018 წლის 31 აგვისტოს განჩინებით, ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადება ცნობილ იქნა დასაშვებად (მოსამართლე ---). 2019 წლის 24 ივნისს საქმე განსახილველად გადაეცა მოსამართლე ---. 2019 წლის 24 ივნისის განჩინებით მოსამართლე ---

განაცხადა თვითაცილება, რის გამოც საქმე განსახილველად გადაეგზავნა -- რაიონულ სასამართლოს. საქმე განსახილველად დაეწერა მოსამართლე ---.

2019 წლის 16 აგვისტოს დაინიშნა სასამართლოს მთავარი სხდომა.

2019 წლის 16 აგვისტოს განჩინებით საქმისწარმოება შეჩერდა, იმ მიზეზით, რომ ჯერ განხილულ უნდა იქნეს -- -- განცხადება გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის შესახებ, ხოლო შემდგომ სასამართლო იმსჯელებს ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ წარდგენილ განცხადებაზე, რომელიც ასევე -- -- და სხვების მიერ იქნა წარდგენილი.

აღნიშნული განჩინება გასაჩივრდა კერძო საჩივრით. 2019 წლის 24 დეკემბრის განჩინებით კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

2019 წლის 30 ოქტომბრის განჩინებით, სასამართლომ იმსჯელა ბათილად ცნობის შესახებ განცხადებაზე, ხოლო ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა საქმის განხილვა დაინიშნა 2020 წლის 3 აგვისტოს, შესაბამისად განახლდა საქმის წარმოებაც, სხდომა გადაიდო 2020 წლის 10 აგვისტოს.

სხდომა გაგრძელდა 2020 წლის 14 სექტემბერს, ხოლო შემდგომ ჩაინიშნა 2020 წლის 25 სექტემბერს. 2020 წლის 25 სექტემბრის განჩინებით ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო გაუქმდა -- რაიონული სასამართლოს 31.01.2007 წლის გადაწყვეტილება და განახლდა საქმის წარმოება.

3. დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 25 ნოემბრის დასკვნა:

-- -- 2020 წლის 25 სექტემბრის №107 საჩივრის საფუძველიანობის წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები არ შეიცავს მოსამართლე -- -- მიერ „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.ბ.“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენის ნიშნებს.

4. დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ წინასწარი შემოწმებისა და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასება:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.ბ.“ ქვეპუნქტის თანახმად დისციპლინურ გადაცდომად ჩაითვლება ქმედება, რომელიც არღვევს მიუკერძოებლობის პრინციპს, კერძოდ „მოსამართლის მიერ განსახილველი საქმის შედეგის წინასწარ გამჟღავნება, გარდა საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა“.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მიერ 1985 წელს შემუშავებული დოკუმენტის „სასამართლოს დამოუკიდებლობის ძირითადი პრინციპები“ მე-2 მუხლი ითვალისწინებს შემდეგ პირობას: „სასამართლომ მის წინაშე წარდგენილი საქმეები უნდა გადაწყვიტოს მიუკერძოებლად, ფაქტებზე დაყრდნობით და კანონის შესაბამისად, ნებისმიერი მხრიდან და ნებისმიერი მიზნით ყოველგვარი შეზღუდვის, შეუსაბამო ზეგავლენის, იძულების, ზეწოლის, დაშინების და პირდაპირი თუ არაპირდაპირი ჩარევის გარეშე“.

მოსამართლის დამოუკიდებლობა და მიუკერძოებლობა წარმოადგენს მართლმსაჯულების სისტემის ფუნქციონირების უმთავრეს პრინციპს და მოსამართლის უზენაეს ვალდებულებას. მართლმსაჯულების წინაშე არსებული ამოცანების შესრულებისათვის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს წარმოადგენს, საზოგადოების ნდობა, ვინაიდან საზოგადოების ნდობა არის მოსამართლის

ლეგიტიმურობის საფუძველი და მისი უფლებამოსილების წყარო. დემოკრატიულ საზოგადოებაში სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, რომ სასამართლო იწვევდეს საზოგადოებაში ნდობას.¹

მიუკერძოებლობა როგორც წესი ნიშნავს საქმისადმი წინასწარ დაინტერესებისა და ტენდენციურობის გამორიცხვას, ყურადღება უნდა მიექცეს კონკრეტული მოსამართლის პიროვნულ ქცევას, ანუ რამდენად აქვს მოსამართლეს პირადი დაინტერესება და მიკერძოება საქმის მიმართ, ასევე უნდა გაირკვეს რამდენად ქმნის სასამართლო და მისი შემადგენლობა საკმარის გარანტიას იმისათვის, რომ გამოირიცხოს ნებისმიერი ლეგიტიმური ეჭვი მის მიკერძოებასთან მიმართებით.² ამდენად, მოსამართლე საქმის განხილვისას, არა მხოლოდ უნდა იყოს მიუკერძოებელი, არამედ, გონიერ დამკვირვებლის თვალშიც უნდა აღიქმებოდეს ასეთად. „მართლმსაჯულება არა მხოლოდ უნდა განხორციელდეს, არამედ უნდა ჩანდეს კიდევ რომ განხორციელდა“.³

მოსამართლეებმა ნებისმიერ გარემოებაში უნდა იმოქმედონ მიუკერძოებლად და უზრუნველყონ, რომ მოქალაქეებს არ ჰქონდეთ კანონიერი საფუძველი დაეჭვდნენ მათ რაიმე სახის მიკერძოებაში. მოსამართლეებმა უნდა შეასრულონ თავიანთი მოვალეობები რაიმე სახის უპირატესობის, მიკერძოების ან წინასწარ შექმნილი განწყობის გარეშე, გადაწყვეტილების მიღებისას, მათ არ უნდა გაითვალისწინონ რაიმე, რაც სამართლის ნორმის გამოყენების ფარგლებს სცდება. საქმის განხილვისას მათ შეგნებულად არ უნდა მისცენ თავს უფლება გააკეთონ რაიმე კომენტარი, რომელიც საქმეზე გადაწყვეტილების მიღებისას მიკერძოების რაიმე ვარაუდსაც კი გამოიწვევს.

ადამიანის უფლებათა ევროპის სასამართლოს აზრით, მიუკერძოებლობის შესახებ მოთხოვნა ორ ასპექტს მოიცავს: პირველი, რომ სასამართლო მიუკერძოებელი უნდა იყოს სუბიექტური თვალსაზრისით, ანუ მოსამართლეს არ უნდა ჰქონდეს პირადი მიკერძოება ან წინასწარ შექმნილი წარმოდგენა და მეორე, რომ სასამართლო მიუკერძოებელი უნდა იყოს ობიექტური თვალსაზრისით, ანუ უნდა უზრუნველყოფდეს საკმარის გარანტიებს საიმისოდ, რომ გამოირიცხოს რაიმე ეჭვი მის მიუკერძოებლობასთან დაკავშირებით.⁴

ობიექტურობის შეფასებისთვის, კერძოდ, თუ რამდენად მიუკერძოებლად გამოიყურება მოსამართლე საზოგადოების თვალში, კრიტერიუმად გამოიყენება სალად მოაზროვნე გარეშე დამკვირვებლის სტანდარტი⁵. მოსამართლის ქცევა ფასდება გარეშე დამკვირვებლის პოზიციიდან, რათა ხაზი გაესვას გამოყენებული კრიტერიუმის ობიექტურობას, რომელიც ითვალისწინებს სასამართლოსადმი საზოგადოებრივი ნდობის შენარჩუნების აუცილებლობას.

მიკერძოების ან წინასწარ შექმნილი აზრის არსებობის თაობაზე ვარაუდის საფუძველი დგინდება სხვადასხვა კრიტერიუმების გათვალისწინებით, როგორებიცაა: „მომეტებული ალბათობა“, „რეალური შესაძლებლობა“, „დიდი ალბათობა“, ასევე „საფუძვლიანი ეჭვი“ მიკერძოების თაობაზე. მიკერძოების არსებობის შესახებ ვარაუდი დასაბუთებული უნდა იყოს.

საქმის შედეგით მოსამართლის პირდაპირი ან არაპირდაპირი დაინტერესება და მისი სუბიექტური მიკერძოება რთული დასამტკიცებელია. ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მოსამართლის სუბიექტური მიკერძოება ვერ მტკიცდება, ასეთ დროს დამატებით უნდა იქნეს გამოყენებული სასამართლოს ობიექტური მიუკერძოებლობის ტესტი. ანუ, უნდა არსებობდეს ესა თუ ის გარემოება, რომელიც მხარის ეჭვს სასამართლოს მიუკერძოებლობის მიმართ ობიექტურ საფუძველს უქმნის. მთავარია, არსებობდეს

¹ PADOVANI v. ITALY

² 5 თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 17 აპრილის განჩინება, საქმე №2/5273- 13;

³ MICALLEF v. MALTA, WETTSTEIN v. SWITZERLAND,

⁴ „მოსამართლეთა ქცევის ბანგალორის პრინციპების“ კომენტარების

⁵ ეკონომიკური და სოციალური საბჭოს (ECOSOC) 2006 წლის 27 ივლისის 2006/23 რეზოლუციის საფუძველზე შექმნილი ღია შემადგენლობის სამთავრობათაშორისო სამთავრობათაშორისო ექსპერტთა ჯგუფის მიერ შემუშავებული ე.წ. „მოსამართლეთა ქცევის ბანგალორის პრინციპების“ ოფიციალური კომენტარები.

რაიმე ობიექტური, ფაქტობრივი გარემოება, რომლის საფუძველზე მხარის ეჭვის წარმოშობა შეიძლება გამართლებული და ლოგიკური იყოს.

საჩივრის ავტორის მითითებით, სხდომაზე მოსამართლემ წინასწარ გაამჟღავნა საქმეზე მისაღები გადაწყვეტილება, ასევე მისი ქმედებები მეტყველებდა მის მიკერძოებულობაზე, მაგალითად მოსამართლის დიალოგი პროკურორთან, როდესაც მას უთხრა, რომ გადაწყვეტილების შედეგს შეატყობინებდა.

დამოუკიდებელი ინსპექტორის სამსახურმა დეტალურად შეისწავლა საჩივრის ავტორის მიერ მითითებული კონკრეტული სხდომის ოქმი, რის შედეგადაც უნდა აღინიშნოს, რომ მოსამართლეს მიკერძოებული ხასიათის რაიმე ტერმინოლოგია არ გამოუყენებია, ხოლო მხარესთან სამომავლოდ სხდომის დანიშვნის დროის შეთანხმება ბუნებრივია არ შეიძლება აღქმულ იქნეს რაიმე სახის მიკერძოებად, მოსამართლის მხრიდან არც გადაწყვეტილების შედეგის წინასწარი გამჟღავნების ფაქტი დადასტურებულა. კონკრეტული სხდომის მიმდინარეობისას (14.09.2020) მოსამართლის მხრიდან „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.ბ.“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენის ფაქტს ადგილი არ ჰქონია, ვინაიდან მას განსახილველი საქმის შედეგი წინასწარ არ გაუმჟღავნებია.

ამასთან, მნიშვნელოვან გარემოებას წარმოადგენს ის ფაქტი, რომ 2020 წლის 25 სექტემბრის განჩინებით მოსამართლემ დააკმაყოფილა საჩივრის ავტორის მიერ წარდგენილი განცხადება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების თაობაზე და გააუქმა სადავო გადაწყვეტილება. მოსამართლემ კონკრეტულ შემთხვევაში მიიღო იმ მხარის სასარგებლო გადაწყვეტილება, რომელმაც დამოუკიდებელი ინსპექტორის სამსახურში წარადგინა საჩივარი სწორედ კონკრეტული მოსამართლის მიკერძოებულობასთან დაკავშირებით. უნდა აღინიშნოს, რომ ბუნებრივია მხოლოდ კონკრეტული გარემოება არ მეტყველებს მოსამართლის მიუკერძოებლობაზე, აქ მნიშვნელოვანია იმ ფაქტობრივი გარემოებების არსებობა, რომელიც მხარის ეჭვს სასამართლოს მიუკერძოებლობის მიმართ ობიექტურ საფუძველს შეუქმნის, რასაც განსახილველ შემთხვევაში ადგილი არ ჰქონია.

5. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების სამართლებრივი საფუძველები:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, თუ დისციპლინური საქმის გამოკვლევის შედეგად მოსამართლის მიერ ამ კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი ან ბრალეული ჩადენა არ დადასტურდა.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სადისციპლინო საკითხზე გადაწყვეტილება მიღებულად ითვლება, თუ მას ფარული კენჭისყრით მხარს დაუჭერს საბჭოს სრული შემადგენლობის უმრავლესობა.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ, დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ საჩივარზე შესაბამისი გარემოებების შესწავლისა და გამოკვლევისას დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შეფასების შედეგად, მიიჩნია, რომ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების ერთობლიობა, დასაბუთებული ვარაუდის სტანდარტის შესაბამისად, არ ქმნის საკმარის ფაქტობრივ (მტკიცებულებით) საფუძველს ვარაუდისათვის, რომ შესაძლებელია მოსამართლე -- -- ჩაიდინა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომა. შესაბამისად, 2022 წლის 6 მაისის სადისციპლინო სხდომაზე ჩატარებული ფარული კენჭისყრის შედეგად (სადისციპლინო სხდომაზე დამსწრე იუსტიციის

უმაღლესი საბჭოს 10 წევრთაგან 10 ხმით), მიიჩნია, რომ მოსამართლე -- -- მიმართ უნდა შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ იხელმძღვანელა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლით და 75¹² მუხლის მეორე პუნქტით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

დისციპლინურ საქმეზე №107/20 მოსამართლე -- -- მიმართ შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

ნიკოლოზ მარსაგიშვილი

საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი